

‘Intelligente en minder intelligente’ nozems.

De Pleiners en Dijkers

Rond 1960 vormde zich op het Leidseplein de 'culturele variant' van deze nozems, de 'pleiners' geheten. Ze kozen cafe Reijnders als haar voornaamste trefpunt. Reclame, fotografie, mode, kunst en ook bijvoorbeeld journalistiek boden deze jongeren goede mogelijkheden om zich zelf te ontplooiën. Nog jongere mensen (waar je misschien nog beter van kinderen kan spreken), die praktisch allemaal nog op de middelbare school zaten verzamelde zich in de poffertjeskraam op de hoek van de Weteringschans en de Vijzelgracht. Amsterdam werd wederom opgeschrikt toen de politie bekendmaakte dat de Leidsepleinjeugd, maar vooral de 'poffertjeskraamgroep' een enorm aantal winkeldiefstallen had gepleegd. Het was het begin van de welvaartsmaatschappij. De jongeren wilden meer dan dat ze geld hadden, en de ouders konden steeds maar het zakgeld verhogen. Die verhoging liep sterk achter op de behoeftes van de jongeren wat zoals verwacht natuurlijk nogal eens tot conflicten leidde. Verder was er de behoefte aan een 'kick', vaak werd het geld dan ook besteed aan geestverruimende middelen, die erg 'in' waren op dat moment: marihuana en het geheimzinnige LSD. Inderdaad, dat spulletje waar ook

die vier jongens uit Liverpool mee experimenteerden. Dat er ook geld besteed werd aan brommers, blijkt wel uit de foto hiernaast.

De jongeren die de Nieuwendijk als voornaamste trefpunt hadden, werden nu de 'dijkers' genoemd. De overkoepelende naam zoals de gewone burger en de kranten deze beide groepen noemden, bleef 'nozem'.

Zwart-wit gezien, waren dit de verschillen tussen deze groepen: de pleiners waren artistiek (of probeerden dat te zijn), hielden van filosoferen en over kunst praten. Ze waren redelijk goed opgeleid, stelden zichzelf graag buiten de maatschappij en waren anti-autoriteit. Ze droegen vaak bordeelsluiers' (dat zijn suede schoenen), luisterden naar jazz, later ook beatmuziek. Ze reden bij voorkeur op een Puch (of Tomos), deze brommer wordt den nu vaak nog steeds gezien als hét symbool van de vrijgevochten jaren '60 jeugd.

De dijkers hielden van rock 'n' roll muziek, hadden vetkuiven, droegen puntschoenen, witte t-shirts en al dan niet een colbert of leren jasje (hun voorbeeld was James dean). Ze waren over het algemeen laag geschoold. Ze reden vooral op opgevoerde 'buikschuivers' van allerlei verschillende fabrikanten, zoals DKW, Royal Nord, Eysink, Kreidler, en Zundapp. Een overeenkomst met de pleiners was hun hekel aan (geüniformeerd) gezag. Het was vooral deze groep, die rond 1960 de problemen op de Dam veroorzaakte. Al met al baarde deze 'nozems' de samenleving zorgen. Waar moest het naar toe met het 'keurige' en gezagsgetrouwe Nederland? Er vonden diverse studies plaats.